Jaarstukken 2017

Versie: 8.0.0.0.0.0

5.7 Begrippenlijst

Begrip	Omschrijving
Activa (vaste)	Bezittingen die langer dan één jaar meegaan en die om die reden in meerdere jaren worden afgeschreven (bijv. gebouwen, rollend materieel). Activa staan op de balans.
Afschrijving	De uitgaven aan activa worden over meer jaren verdeeld en niet in één keer in de exploitatie opgenomen. Dit noemt men afschrijven. Door afschrijving lopen de kosten in de loop van de jaren parallel met de baten voortvloeiend uit het gebruik en houdt tevens de boekwaarde gelijke tred met de werkelijke, steeds dalende waarde.
Algemene dekkingsmiddelen	Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten zonder vooraf bepaald bestedingsdoel die de gemeente vrij kan besteden. Het gaat behalve om de uitkering uit het gemeentefonds ook om bijvoorbeel gemeentebelastingen en deelnemingen/dividend. Ze zijn bedoeld voor de uitvoering van de programma's waarin het beleid tot uitvoering wordt gebracht dat de gemeenteraad heeft vastgesteld.
Areaalbudgetten	Dit zijn de noodzakelijke extra bedragen die samenhangen met de groei van de stad, zoals het onderhoud van het toegenomen openbare gebied.
Balans	De balans toont een overzicht van de bezittingen, de schulden en het eigen vermogen van de gemeente op een bepaald moment.
Baten en Lasten (stelsel van)	Een begrotingssysteem van baten en lasten houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven worden toegerekend aan het begrotingsjaar waarop zij betrekking hebben.
Begroting	Een begroting geeft aan welke beleidsvoornemens de gemeente heeft, hoeveel middelen daarmee zijn gemoeid en uit welke bronnen die middelen afkomstig zijn.
Beleidsintensiveringen	Relatief kleine verhogingen van uitgaven en/of verlagingen van ontvangsten ten opzichte van de begroting en/of de meerjarencijfers.
Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)	Het BBV is het kader waaraan de begroting en en jaarverslaggeving van de gemeente dienen te voldoen. Met het BBV wordt beoogd de raad in haar kaderstellende en controlerende taak te ondersteunen en de financiële functie te versterken.
Brede school	Samenwerkingsverband tussen partijen die zich bezighouden met opgroeiende kinderen. Doel van het samenwerkingsverband is de ontwikkelingskansen van de kinderen te vergroten. Onderwijs en welzijn zijn in ieder geval participanten. Voorschoolse voorzieningen, peuterspeelzaal, sport, cultuur, bibliotheek en andere instellingen kunnen ook een onderdeel van de brede school zijn.
BTW compensatiefonds	Als gemeenten en provincies diensten of goederen extern inkopen, betalen zij daarover btw. In tegenstelling tot bedrijven kunnen zij die btw niet (geheel) terugvorderen van de Belastingdienst. Extern ingekochte diensten zijn daarom al snel duurder dan intern uitgevoerde activiteiten. Sinds 2003 kunnen gemeenten en provincies met het btw-compensatiefonds toch de btw terugvragen die ze hebben betaald over uitbesteed werk.
Budgettair neutrale mutatie	Een financiële mutatie (begroot of werkelijk) het saldo van de begroting of de jaarrekening niet beïnvloedt.
Dividend	Periodieke uitkering van winst aan de aandeelhouders van een onderneming.
Doelmatigheid	Mate waarin de productie is geleverd in relatie tot de inzet van middelen, afgezet tegen een vooraf bepaalde norm (bijv. minuten per paspoort, kosten per strekkende kilometer).
Doeltreffendheid	Mate waarin de beoogde effecten zijn gerealiseerd.
Doeluitkering	Uitkering door het Rijk aan een lagere overheid voor een nauw omschreven wettelijk vastgesteld doel of taak. De gelden zijn niet vrij besteedbaar. In veel gevallen is een specifieke verantwoording over de besteding één van de voorwaarden voor het verkrijgen van de uitkering.
Efficiency en effectiviteit	Efficiency is doelmatigheid (is de uitvoering goed, met gebruik van zo min mogelijk middelen). Effectiviteit is doeltreffendheid (doen we de goede dingen, bereiken we het gestelde doel).
EMU saldo	Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid voor de unie van landen die de euro als betaalmiddel hebben (Economische en Monetaire Unie).
Financiële rechtmatigheid	Met financiële rechtmatigheid wordt bedoeld dat de financiële beheershandelingen in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving zijn uitgevoerd.
Financieringsmiddelen	Kort- of langlopende geldmiddelen die nodig zijn om de kosten van uitgaven te betalen. Behalve van eigen financieringsmiddelen (bijvoorbeeld reserves) worden ook financieringsmiddelen van anderen gebruikt, zoals opgenomen geldleningen en het saldo van crediteuren en debiteuren.
Gemeentefonds (algemene uitkering)	Uitkering van het Rijk die de gemeenten in principe vrij mogen besteden. Dit ter onderscheid van doeluitkeringen met een gebonden besteding.
Grondexploitatie	Een grondexploitatie bevat een berekening van de kosten en opbrengsten gemeentelijk grondontwikkelingsplan.
Incidentele weerstandscapaciteit	Het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat deze invloed heeft op de hoogte van de voorzieningenniveaus van de programma's.

Begrip	Omschrijving
Indirecte kosten	Betreft kosten waarbij de directe samenhang met de producten ontbreekt. Door middel van één of meer verdeelsleutels worden de indirecte kosten aan de verschillende prestaties en programma's toegerekend.
Investering	Een investering is een opoffering in tijd, geld en/of mankracht (personeel) ten behoeve van een doel dat meestal pas later wordt behaald.
Investeringsplan	Een overzicht van de geplande investeringen en de daaraan verbonden geraamde exploitatielasten voor de komende jaren.
Jaarrekening	De jaarrekening is een onderdeel van de jaarstukken en bestaat uit de balans, het overzicht van baten en lasten en toelichtingen daarop.
Jaarstukken	De jaarstukken is de totale verantwoording die over een boekjaar wordt afgelegd en bestaat uit een jaarverslag, een jaarrekening en overige informatie.
Jaarverslag	Het jaarverslag is de tegenhanger van de beleidsbegroting en gaat met name in op de uitkomsten van de programma's over het afgelopen jaar. Het jaarverslag is een onderdeel van de jaarstukken en bestaat uit de programmaverantwoording en de paragrafen.
Kapitaallasten	Investeringen in vaste activa (zoals de aanschaf van een gebouw) leiden tot afschrijvingen en rentekosten. Samen vormen de afschrijvingen en de rentekosten de kapitaallasten. De afschrijvingen betreffen de jaarlijkse waardevermindering van de investering. Door middel van de afschrijving worden lasten van de investering uitgespreid over de jaren dat er van de investering gebruik wordt gemaakt. De rente betreft het eigen of geleende geld dat bestemd wordt om de investering te financieren.
Kasstroomverwachtingen	De planning van toekomstige betalingen en ontvangsten.
Leges	Betaling voor een gemeentelijk goed of een dienst op publiekrechtelijke grondslag (bijv. leges paspoort, leges rijbewijs). Leges zijn retributies maar worden wettelijk tot de belastingen gerekend. Leges mogen maximaal kostendekkend zijn.
Meerjareninvesteringsplan (MIP)	In het meerjareninvesteringsplan wordt de planning van de investeringen voor de komende jaren inzichtelijk gemaakt.
Meerjarenraming	Een prognose van de voor meerdere jaren, na het begrotingsjaar, te verwachten baten en lasten alsmede mutaties in reserves
Overhead	De kosten van werkzaamheden of faciliteiten die slechts een indirecte relatie vertonen met de prestaties (v.b. leidinggeven, afdelingsadministratie, de kantine of de huisvesting).
Overzicht van baten en lasten	Overzicht in de begroting of jaarrekening waarin totalen van baten en lasten alsmede toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma’s worden weergegeven
Paragrafen	Een paragraaf geeft volgens het BBV een dwarsdoorsnede van de begroting (of jaarrekening) op financiële aspecten. Het gaat dan om de beleidslijnen van beheersmatige aspecten die belangrijk zijn, financieel, politiek of anderszins. De paragrafen zijn onderdeel van zowel de beleidsbegroting als het jaarverslag.
Planning- en controlcyclus	De jaarlijks terugkerende werkzaamheden die samenhangen met het opstellen, bespreken, bewaken en verifiëren van budgetten.
Precariobelasting	Belasting voor het gebruiken van openbare grond of water. De belasting kan worden geheven van degenen die voorwerpen onder, op of boven openbare gemeentegrond of water hebben of van degene voor wie dit gebeurt, v.b. haven- en liggelden, marktgelden en parkeergelden.
Prestatie	Het meetbare resultaat van activiteiten.
Prestatie-indicator	Kwantitatieve en kwalitatieve gegevens die inzicht geven in de resultaten van het gevoerde beleid van de gemeente
Programma	Een samenhangende verzameling van beleidsterreinen, activiteiten en geldmiddelen gericht op het bereiken van vooraf bepaalde maatschappelijke effecten.
Rechtmatigheid	Rechtmatigheid is voldoen aan aan relevante wet- en regelgeving
Reserve	Een reserve is onderdeel van het eigen vermogen van de gemeente. Reserves worden onderverdeeld in algemene reserves en reserves met een specifieke bestemming (bestemmingsreserves).
Specifieke uitkering	Rechtstreekse uitkering aan een instelling of een lagere overheid te besteden aan een specifiek doel. Het is een verzamelbegrip voor subsidies, bijdragen van het rijk of provincie en doeluitkeringen.
Verbonden partij	Een verbonden partij is een derde rechtspersoon waarbij de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.
Vervangingsinvesteringen	Vervangingsinvesteringen dienen ter vervanging van bestaande voorzieningen die technisch en/of economisch aan vervanging toe zijn. Vervanging vindt plaats uit het oogpunt van instandhouding van het bestaande voorzieningenniveau binnen de gemeente. Het doen van vervangingsinvesteringen behoort daarmee tot de reguliere bedrijfs- en taakuitvoering van de gemeente.
Voorziening	Een voorziening is een reservering voor toekomstige uitgaven die voortvloeit uit een gebeurtenis in het verleden. Voorzieningen zijn aan specifieke voorschriften gebonden.

Begrip	Omschrijving
Weerstandscapaciteit	In theorie beschikt een gemeente over incidentele en structurele weerstandscapaciteit. De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit de concernreserve, de bestemmingsreserves, de langlopende voorzieningen, de begrotingspost onvoorzien en aanwezige stille reserves. De structurele weerstandscapaciteit wordt bepaald door de omvang van toekomstige bezuinigingsmogelijkheden en het onbenutte deel van de belastingcapaciteit. Het is een politieke afweging om te bepalen welke delen van de incidentele en structurele componenten men tot de weerstandscapaciteit wil rekenen.
Weerstandsvermogen	Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de weerstandscapaciteit (de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken) en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

5.8 Afkortingenlijst

Afkorting	Betekenis	Afkorting	Betekenis
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten	LBSP	Leiden Bio Science Park
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen	LSB	Leidse Schouwburg
BARS	Bouwaanvragenregistratiesysteem	MBO	Middelbaar beroepsonderwijs
Bbp	Bruto binnenlands product	NHG	Nationale Hypotheekgarantie
BBV	Besluit Begroting & Verantwoording	NIEGG	Niet in exploitatie genomen bouwgrond
Bbz	Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen	OBSP	Ontsluiting Bio Science Park
BIE	Bouwgronden in exploitatie	OCW	Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten	ODWH	Omgevingsdienst West-Holland
BRP	Basisregistratie Personen	OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
Bvo	Bruto VloerOppervlak	ORZ	Oude Rijn Zone
BZK	Ministerie van binnenlandse zaken en Koninkrijkrelaties	OV	Openbaar vervoer
CAO	Collectieve Arbeids Overeenkomst	OV	Openbare Verlichting
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek	OZB	Onroerende zaakbelasting
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin	PRIL	Programma Ruimtelijke Investeringen Leiden
CROW	Centrum voor regelgeving en onderzoek in de grond-, water- en wegenbouw en de verkeerstechniek	RDOG	Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg
DB	Dagelijks bestuur	RMC	Regionale Meld- en Coördinatie
DMS	Document Management Systeem	ROC	Regionaal Opleidingen Centrum
DNB	De Nederlandse Bank	SEPA	Single European Payment Area
DURP	Digitale uitwisseling in Ruimtelijke Processen	SOT	Subsidie op termijn
DZB	De Zijlbedrijven	SP71	Servicepunt71
ECB	Europese Centrale Bank	Svn	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten
EMU	Economsiche en Monetaire Unie	SvZ&V	Sleutels van Zijl en Vliet
Fido	Wet Financiering decentrale overheden	UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemers-verzekeringen
FLO	Functioneel LeeftijdsOntslag	VGRP	Verbreed Gemeentelijk RioleringsPlan
Fte	Fulltime-equivalent	VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
GBA	Gemeente Basisadministratie	VO	Voortgezet Onderwijs
GEO	Groenoordhallen en omgeving	VVE	Voor- en vroegschoolse educatie
GEVULEI	Gemeenschappelijke Vuilverwerking Leiden e.o.	W4	W4 Project Wonen, Werken, Water en Wegen
GFT	Groente-, fruit- en tuinafval	WABO	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg	Wajong	Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening voor jonggehandicapten
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen	WIW	Wet Inschakeling Werkzoekenden
GSB	Grote Steden Beleid	WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning
HHRS	Hoogheemraadschap	WOP	Wijkontwikkelingsplan
HOF	Houdbare Overheids Financiën	WOZ	Wet Waardering Onroerende Zaken
HOV	Hoogwaardig Openbaar Vervoer	Wpg	Wet publieke gezondheid
HRM	Human Resource Management	Wro	Wet ruimtelijke ordening
ICT	Informatie en Communicatie Technologie	Wsw	Wet sociale werkvoorziening